

BORCUM BORÇ...

131.957 kilometrekare yüz ölçümü ve 11 milyon civarındaki nüfusu ile yıllardır tükürüklerimizle boğacağımızı iddia ettiğimiz Batı komşumuz Yunanistan, yine ekonomi gündeminin ilk sırasında. Belki de 1821’de Osmanlı’ya yaptığı büyük başkaldırı ile bağımsızlığını kazanan komşumuz 194 yıllık tarihinin en kötü ekonomik durumunu çözme çabasında toplantı üzerine toplantı yapıyor. Ancak görülen o ki; temerrüt riski Yunanistan’ın umrunda değil. Sorun; borcu verenin sorunu modunda, toplantıdan toplantıya gidip duruyor. Aslına bakarsanız en güzelini yaparak belki de eski Yunandan beri dünyaya yeniden büyük bir ders veriyorlar: “Borcum borç ne öderim ne inkar ederim.”

1. dünya savaşında Çarlık Rusyası’na desteğe geçit olamayan Çanakkale’den burunları sürten Batı, enerji ihtiyacı için doğal kaynaklara Anadolu üzerinden ulaşma ideali için Yunanistan’a savaş sonrasında müthiş bir havuç verdi: Megali İdea. Üç kıta, beş denize hakimiyet. Verdiği gaz ile Anadolu’ya yollanan Yunan gençliği büyük hüsrana ve ekonomik çöküntü ile 2. Dünya savaşında da Nazi çizmesi altında acılar çekti. Çok çekti o sırtını dayadığı Batı’dan çok...

Nazi işgali sonrası onbinlerce kayıp verildiği iç savaş; Sovyet demir perde içine girmesine engel olmak isteyen Batının desteğinde komünistlerin yenilgisiyle sonuçlandı. Tabii ardından gelen cunta yönetimi, AB temelleri atılana kadar görevini yerine getirdi. 1967 yılında öğrenci hareketi ile başlayan direniş cuntanın sonunu getirirken 17 kasımda başlayan bu hareket 1973 yılında 17 Kasım Devrimci Örgütü olarak resmi bir kimlik kazandı. Bu örgüt Batı’da Yunanistan Demir Perde’ye gidecek korkusu yarattıysa da konunun özünü kaybetmemek için 17 Kasım örgütü meselesini bir kenara bırakıyorum.

1967 yılında AB üyelik müzakereleri kesintiye uğramak zorunda kalınca Fransa’da yaşayan Karamanlis adeta bir mesih gibi Yunanistan’a geri döndü. Yeni Demokrai Partisi’ni kurdu. Geçmişte olanlar için cuntayı suçladı, demokratikleşme sürecini başlattı, askeri kışlaya çekti ve AB ile görüşmelerin tekrar yolunu açtı. Ancak Kıbrıs’taki Türk müdahalesini engelleyemediği için de NATO’nun askeri kanadından çekildiğini açıkladı. Avrupa savunmasının doğu kanadının çökmesine neden olan bu hareket büyük bir şok yarattıysa da AB ile tekrar müzakerelere dönen Yunanistan’ın kendi gücünü fark etmesi Batı’nın kendine jeo-stratejik açıdan muhtaç olduğunu bilmesini pekiştirdi. 1977 sonrası “hata yapmışız NATO’ya yeniden girmek istiyoruz” söylemine Türkiye’nin karşı çıkışı 12 eylül 1980 sonrasında sonlanınca NATO’ya da yeniden girdi.

NATO şemsiyesine doğu kanadının koruması olarak giren ve AB ile müzakerelere başlayan Komşu, tek gelirinin turizm olduğu berbat ekonomik durumuna rağmen 5 yıl sonra AB’ye tam üye oldu. 1980 yılı bizim için kargaşanın başladığı, o dönemlerde Avrupa için “garsonlar ülkesi” olarak anılan, Yunanistan’ın ise yükselişinin başladığı yıldır. AB’ye kabul edilen Komşu, 1 Ocak 1981 yılında AB’ye tam üye oldu. Zenginler klübüne giren ilk fakir ülke olan Yunanistan bu açığı kapatmak için Avrupa’nın kaynaklarını adeta hortum yapıp ülkeye akıttı. 1980 yılında milli hasılası 2 trilyon drahmi olan Yunanistan 1996’da 32 trilyon drahmi yıllık hasılasının %7-8’ini AB kasalarından sağlıyordu. Enflasyon %25-30’lardan %2-3 seviyelerine gelmişti. AB bayrağı içindeki kutsal 12 yıldız içinde yerini alan Yunanistan Euro Birliği içindeki 12 yıldızdan biri olarak Euro Birliğine girecek ekonomik düzeyi kağıt üzerinde yakalamıştı. İşler gayet iyi iken Avrupa içerisinde Yunan’ın hazır yediği kimsenin gözüne batmıyordu. Ta ki ABD’de Lehman sonrası sertleşen kriz dalgasının kralın çıplak olduğunu gösterdiği zamana kadar...

Bugün Yunanistan'ın toplam borcu 315 milyar euro. Kişi başına düşen borcu 28.500 euro. Toplam Borç, GSYİH'nın %175'ine tekabül ediyor. Yani bu ülke AB üyesi ve Euro bölgesi üyesi olmasa Zimbabwe muamelesi görürdü. Oysa tarihini çok kısa anlattığım gibi Avrupa için çok önemli ve bu önemi için çok acılar çekmiş bir ülke. Bakmayın eski Yunan sevgisi, Aristo, Sokrat asıl Avrupa'nın Yunan sevgisinin temeli denmesine. Yunanistan Avrupa savunmasının doğu kanadı için kritik önemde bir ülke olarak Batı'dan hep destek gördü. Şimdi acı çekme vakti Batı'da. Seçim propagandası halkın acı reçeteyi içmemesi, gerekirse Euro Birliğinden çıkmak üzerine kurgulu, zincirlere karşı Aleksis Çipras (Alexis Tsipras) AB liderleri ile toplantılardan önemli birini daha bugün yapacak.

Avrupa korkuyor ama pazarlık gücünü kaybetmemek için bunu belli etmeme çabasında. "Yunanistan Grexit (Greek Euro Exit kısaltması) yapabilir, bizi bozmaz" deseler de böyle bir karar sonrası Avrupa'nın doğu kanadı göçecek, sonrasında ekonomik sorunlu ülkelerde nasıl bir reaksiyonun olacağının bilinmezliği ile para birimi Euro'nun da çökebileceği bir kaos Avrupa'yı çok tedirgin ediyor. Yunanistan kafasına silahi dayamış, "çekerim bak tetiği" tehdidi savururken; Avrupa, "çuval çuval paraları Yunanistan'a vermezsek kamyonlarla para bulup İspanya, Portekiz hatta belki iş büyürse İtalya'ya verebilir miyiz?" derdinde.

Özetle; kavga büyük ama her kavgadaki gibi kazanma ihtimali yüksek olan; kaybedecek şeyi daha az olan olacaktır. Genel kanı; Yunanistan'ın kurtarılacağı yönünde. Bu genel görüş haklı çıksa bile uzun dönemde aynı Yunanistan yeniden borç istemeyecek mi? 2009'dan beri neredeyse her yıl Yunanistan konuşmuyor muyuz? İşte asıl mesele bu, olmak ya da olmamak değil...